

Quận 1 Thành phố Hồ Chí Minh cải cách hành chính theo tư tưởng, đạo đức Bác Hồ

LÊ MINH TRÍ

Thành ủy viên, Chủ tịch Ủy ban nhân dân
quận 1 Thành phố Hồ Chí Minh

Là quận trung tâm, thuộc địa bàn trọng điểm của Thành phố Hồ Chí Minh, quận 1 đã có nhiều nỗ lực thực hiện đường lối đổi mới, cải cách, đặc biệt là đã tổ chức thực hiện cuộc vận động "Cán bộ công chức quận 1 học tập và làm theo tấm gương đạo đức Chủ tịch Hồ Chí Minh", với trọng tâm chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí, quan liêu và thực hành tiết kiệm; đồng thời sửa đổi lề lối làm việc, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ đảng viên, nhất là cán bộ phụ trách cấp phòng, ban, các bí thư, chủ tịch phường... Trên cơ sở những công việc đã và đang triển khai, bước đầu đã thu được một số kết quả đáng khích lệ.

Chọn khâu đột phá của cải cách

Thuế là một lĩnh vực nhạy cảm, dễ gây phiền hà những nhiều, tiêu cực cho dân doanh và doanh nghiệp trong khi họ là những thành phần tích cực, trực tiếp làm ra của cải cho xã hội và đóng góp ngân sách.

Mục tiêu của quận 1 là tạo điều kiện thuận lợi nhất cho dân doanh và doanh nghiệp phát triển sản xuất, kinh doanh để tạo nguồn thu cho ngân sách nhà nước, phấn đấu đưa Chi cục thuế quận 1

bước vào Câu lạc bộ có số thu ngân sách 1.000 tỉ đồng năm 2006. Với con số và mục tiêu này, ở thời điểm đó, nhiều ý kiến cho rằng không thể thực hiện được.

Công tác cải cách ngành thuế của quận 1 được bắt đầu bằng việc áp dụng những tiến bộ kỹ thuật, công nghệ trong công tác quản lý. Quận đã tập trung đầu tư trang bị và ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý nguồn thu, xây dựng phần mềm và nhập dữ liệu, từng bước quản lý nguồn thu qua mạng

để bảo đảm tính công khai minh bạch. Đến nay, 5.500 doanh nghiệp đã được Chi cục thuế quận 1 phân cấp quản lý qua mạng bằng mã vạch 2 chiều, hiện doanh nghiệp tự kê khai, tự nộp thuế qua ngân hàng (80%), kho bạc (20%). Đối với hộ kinh doanh cá thể, do công khai ổn định thuế một năm, đã giúp cho người kinh doanh an tâm phát triển. Mặt khác, do hộ kinh doanh nộp trực tiếp tiền thuế vào kho bạc (Chi cục thuế quận 1 không còn thu tiền mặt) qua mạng liên thông giữa

Kho bạc với Chi cục thuế hằng ngày, nên hạn chế được tiêu cực.

Trong khi triển khai hệ thống quản lý qua mạng máy vi tính, vấn đề nan giải trong việc xây dựng phần mềm, nhập dữ liệu và vận hành mạng quản lý chính là kinh phí và nhân sự. Trước tình hình đó, quận 1 đã mạnh dạn thực hiện bước đột phá mới. Thực hiện lời Bác dạy với tinh thần "tương thân tương ái", "lá lành đùm lá rách" và tạo điều kiện cho mỗi người có thể đóng góp cho công việc chung, quận 1 chủ trương tuyển người khuyết tật có trình độ tin học vào làm việc ở cơ quan thuế của quận, năm 2007 quận đã triển khai tuyển nhân viên khuyết tật quản lý mạng cho 10 phường trong quận với mức lương 1,2 triệu đồng/tháng/người. Việc này đã mang lại hiệu quả bất ngờ vì các em tuy là người khuyết tật nhưng có trình độ chuyên môn vững vàng và có tinh thần trách nhiệm cao trong công việc.

Ngay sau đó, Ủy ban nhân dân quận cũng đã chỉ đạo một số phòng, ban đơn vị (Phòng Kinh tế, Phòng Tài nguyên và Môi trường, Công ty Quản lý nhà, Kho bạc...) liên thông với Chi cục thuế để rút ngắn thủ tục, thời gian đăng ký mã số thuế, nộp thuế trước bạ nhà đất... Việc làm này được Công ty Tài chính quốc tế (IFC) qua kiểm tra quy trình vận hành của Chi cục thuế quận 1 đã thống nhất đánh giá: cải cách đã

giảm từ 70% - 80% quỹ thời gian của doanh nghiệp và người dân làm việc với cơ quan thuế quận 1 so với trước khi áp dụng cơ chế quản lý mới. Nếu trong 2 năm 2006 và 2007 Chi cục thuế quận vẫn còn chịu trách nhiệm kiểm tra hồ sơ quyết toán thuế của doanh nghiệp thì đến 2008 đã áp dụng thực hiện hình thức doanh nghiệp tự kê khai nộp thuế, tự chịu trách nhiệm, từng bước xây dựng ý thức tự giác của người nộp thuế với tinh thần: "nộp thuế là yêu nước", được xã hội đánh giá cao. Để kịp thời động viên người dân tự giác nộp thuế, hằng năm Ủy ban nhân dân quận đều tổ chức hội nghị tuyên dương và khen thưởng các doanh nghiệp nộp thuế tốt nhằm động viên, tôn vinh doanh nghiệp và xây dựng mối quan hệ tốt đẹp giữa viên chức thuế và người nộp thuế.

Bên cạnh đó, cải tiến đổi mới nâng chất lượng công tác giải quyết hồ sơ hành chính cũng là một lĩnh vực được chú trọng. Thực hiện ứng dụng công nghệ thông tin và nhiều hoạt động liên thông để giảm thời gian đi lại, giảm lượng giấy tờ phải nộp, rút ngắn thời gian thụ lý hồ sơ, kể cả thực hiện dịch vụ công qua mạng. Năm 2007, 2008 các dịch vụ công hầu hết đều giải quyết đúng hạn 100%. Đối với hồ sơ nhà đất do tính phức tạp về pháp lý, nguồn gốc và quá trình sử dụng nên dễ phát sinh tiêu cực, nhờ cải cách gắn với trách nhiệm

pháp lý và tinh thần trách nhiệm, cán bộ thụ lý đã cẩn trọng trong thụ lý giải quyết nên tỷ lệ hồ sơ nhà đất được giải quyết đạt 94%. Đây là nỗ lực rất lớn của cán bộ công chức công tác trong lĩnh vực nhà đất (trong năm 2008 hồ sơ nhà đất thụ lý là 9.242 hồ sơ các loại), trong năm giải quyết quá hạn 328 trường hợp và đều có thư xin lỗi gửi đến người dân.

Với kết quả thu ngân sách năm 2005 của quận 1 là 740 tỉ đồng, năm 2006 là 1.017 tỉ đồng, năm 2007 là 1.560 tỉ đồng và năm 2008 là 2.140 tỉ đồng, so với chỉ tiêu pháp lệnh, mỗi năm quận 1 đều thu vượt khoảng 300 tỉ đến 400 tỉ đồng. Tuy nhiên, vấn đề ở đây không chỉ là những con số mà chính là lòng tin của người dân. Thực tế, khi có cơ chế quản lý công khai minh bạch, hiệu quả thì tham nhũng, tiêu cực đã bị đẩy lùi và con số trích % trên số thu vượt đã giúp quận 1 kết dư ngân sách tốt để đầu tư phát triển. Năm 2006, Ủy ban nhân dân quận 1 chủ trương miễn thuế cho trên 500 hộ kinh doanh gặp khó khăn, năm 2007 miễn cho 1.000 hộ, năm 2008 miễn, giảm thuế cho 3.200 hộ và trong điều kiện kinh tế suy giảm hiện nay quận 1 vẫn kiên trì chủ trương này, năm 2009 dự kiến giảm và miễn cho khoảng 7.000 hộ, đặc biệt là những hộ kinh doanh mặt hàng tươi sống ở các chợ quận... như một hình thức để chia sẻ khó khăn với người

lao động, góp phần xóa đói, giảm nghèo. Thông qua phương pháp quản lý mới, quận 1 chủ trương giữ mức thuế ổn định cho 13.000 hộ kinh doanh cá thể, điều này cho phép giảm nhân sự quản lý khu vực hộ cá thể, tập trung nhân sự cho quản lý khu vực doanh nghiệp chiếm 70% nguồn thu.

Công tác cán bộ là khâu then chốt trong quá trình cải cách hành chính

Chủ tịch Hồ Chí Minh nói: “Cán bộ là cái gốc của mọi công việc” và “Mọi việc thành hay bại, chủ chốt là do cán bộ có thấm nhuần đạo đức cách mạng hay là không...”. Theo đó, thời gian qua, quận 1 tiến hành công tác chống tham nhũng, tiêu cực, quan liêu bằng đổi mới cơ chế quản lý và chọn bố trí người đứng đầu có năng lực và có quyết tâm đổi mới cải cách chứ không tập trung đổi mới với những con người cụ thể, xử lý những sự vụ cụ thể. Quận chủ trương phải làm quyết liệt nhưng có lộ trình và phải cố gắng “giữ gìn đoàn kết nội bộ như giữ gìn con người của mắt mình”, nếu không rất khó thành công.

Cuối năm 2005, Quận ủy và Ủy ban nhân dân quận nhận thấy được năng lực và ý thức quyết tâm đổi mới của đồng chí Đặng Khắc Phúc nên đã thống nhất với lãnh đạo Cục thuế thành phố đề bạt đồng chí Phúc làm phụ

trách ngành thuế của quận và từng bước bổ sung nhân sự một số Chi cục phó. Tuy nhiên, kinh nghiệm rút ra là khi đã chọn và bố trí người đứng đầu có năng lực và quyết tâm cải cách, đổi mới thì cấp trên phải theo dõi, ủng hộ, tạo điều kiện và bảo vệ giúp cán bộ hoàn thành nhiệm vụ được giao. Chẳng hạn, khi có hướng bố trí đào tạo đồng chí Phúc với cương vị Chi cục trưởng (lúc đó là cấp phó kiêm Bí thư Đảng bộ Chi cục thuế) trong Đại hội Đảng bộ Chi cục thuế quận 1, một số đối tượng đã vận động bỏ phiếu đánh trượt đồng chí Phúc tham gia cấp ủy (mặc dù trước đó bỏ phiếu thăm dò phiếu rất cao), Chủ tịch Ủy ban nhân dân quận đã trực tiếp động viên và tạo điều kiện cho đồng chí Phúc kiên trì cải cách, lấy hiệu quả công việc để chứng minh. Năm 2006 quận 1 bước vào Câu lạc bộ 1.000 tỉ đồng, con số này đã thuyết phục mọi người đồng tình ủng hộ, đồng thời lãnh đạo Ủy ban nhân dân quận chỉ đạo tích cực xử lý những khiếu nại và tố cáo (nặng danh) nhằm “phá” việc cải cách tại đơn vị này. Năm 2007, Ban Thường vụ Quận ủy quận 1 đã kiến nghị Thành ủy chỉ định bổ sung Chi cục trưởng Chi cục thuế quận 1 làm Ủy viên Ban Chấp hành Đảng bộ quận, tạo điều kiện để đồng chí tiếp tục thực hiện cải cách đổi mới, bảo đảm kết quả thu ngân sách của quận 1 năm 2008 là 2.140 tỉ đồng, bước

vào Câu lạc bộ 2.000 tỉ đồng với vị trí xếp hạng thứ 11 trong 63 tỉnh, thành.

Nhận thức được vai trò công tác cán bộ đặc biệt quan trọng, năm 2008 Quận ủy đã xây dựng và triển khai hai kế hoạch số 50 và 62-KH/QU về nâng cao chất lượng công tác trong cơ quan Quận ủy và hệ thống chính trị của quận, bước đầu có chuyển biến trong nhận thức và trong cải tiến lề lối làm việc. Qua tổ chức các lớp bồi dưỡng kỹ năng, xây dựng hoàn thiện quy chế, quy trình công tác, những việc phải làm của từng chức danh cán bộ, mô tả biện pháp cách làm, thời gian hoàn thành, những yêu cầu đạt được... đã góp phần nâng khả năng thực hiện và hiệu quả công việc của đội ngũ cán bộ chuyển biến khá rõ nét, tạo nên một phong trào học tập, tự học trong cán bộ công chức.

Năm 2009 quận 1 tiếp tục tập trung đào tạo bồi dưỡng các kỹ năng giao tiếp ứng xử, xây dựng tác phong thái độ phục vụ của cán bộ công chức khi tiếp xúc, thực thi công vụ với nhân dân, xây dựng tinh thần tự học, tự rèn luyện về năng lực, phẩm chất đạo đức theo tấm gương đạo đức của Bác. Đối với yêu cầu phấn đấu của cán bộ lãnh đạo cấp phòng, ban và lãnh đạo cấp phường là tăng cường lắng nghe, tăng cường đi cơ sở, giảm thiểu những cuộc họp không cần thiết, dám chịu trách nhiệm và chủ động đề xuất kiến nghị trong

Hội nghị công tác cải cách hành chính phòng, chống tham nhũng, ứng dụng công nghệ thông tin

Ảnh: Minh Trí

xử lý công việc. Việc đánh giá, bố trí cán bộ, đặc biệt là người đứng đầu, Ban Thường vụ Quận ủy thống nhất chú trọng những cán bộ nào (người đứng đầu) mà hiệu quả công tác hạn chế, có dư luận về năng lực, phẩm chất không tốt, kéo dài không khắc phục thì kiên quyết tìm người thay thế chứ không chờ có chứng cứ, sai phạm cụ thể. Thực tế hiệu quả và cải cách đổi mới lệ thuộc chủ yếu ở năng lực và quyết tâm đổi mới cải cách của người đứng đầu đơn vị, địa phương. Vấn đề cốt lõi là khi đã chọn và bố trí người đứng đầu có năng lực, có quyết tâm cải cách thì cấp trên phải theo dõi, ủng

hộ, tạo điều kiện để cán bộ được phân công có thể hoàn thành nhiệm vụ được giao. Thực tế ở Chi cục thuế quận 1, Thanh tra xây dựng quận 1, Ban Quản lý dự án quận 1... là những điển hình khá rõ nét ở quận 1 trong quá trình cải cách của địa phương.

Cải cách hành chính đòi hỏi phải thực hiện đồng bộ cả trên - dưới (các cấp), phải có lộ trình, có mục tiêu trọng tâm trọng điểm, giải pháp thích hợp, đặc biệt là vai trò năng lực và quyết tâm của người đứng đầu. Điều mà quận 1 băn khoăn, trăn trở thậm chí vướng mắc hiện nay là Bác dạy chúng ta phải chăm lo sức dân và cán bộ

làm tốt công tác cũng phải được chăm lo để động viên khích lệ. Tuy nhiên, chế độ chính sách khen thưởng và lương thu nhập của cán bộ viên chức hiện nay còn hạn chế, chưa sát hợp với cuộc sống thực tế nhất là giá cả biến động cao ở địa bàn trung tâm như quận 1. Trong thời gian qua Chính phủ, Thành phố có một số chính sách hỗ trợ nhưng chưa đủ để ổn định, chỉ là biện pháp tạm thời. Quận 1 đang cần được các cấp xem xét cho phép được thực hiện một số cơ chế đặc thù, như vậy sẽ rất thuận lợi để quận 1 tiếp tục đổi mới cải cách và phát triển bền vững trong thời gian tới. □